

LUPȚA

le combat

Director : Mihai Korne

Redactor : Antonia Constantinescu

In franci francezi

FRANTA
EUROPA

FRF 250
FRF 300

Cu avionul :

AFRICA
AMERICA DE NORD
ISRAEL
AMERICA DE SUD
ASIA
AUSTRALIA

FRF 350

In alte valute tariful este majorat
pentru acoperirea cheltuielilor
bancare :
DM 100 - Fr. Elv. 90 - L. St. 35

USA 60 sau echivalent

USA 70 sau echivalent

125, Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud - France

Telephone : (33-1) 46. 02. 05. 40 - Tetex 633520F

Commission Paritaire N° 65481 - C;C;P; : 11 341 71 A Paris

Telefax : (33-1) 46.02.14.37

Numărul 187

22 iulie 1992

ELEMENTE DE PROGRAM ECONOMIC

În Lupta nr. 185 și 186 am analizat bugetul Stolojan și viitorul rol al statului în economia română. Vom încerca să schițăm în acest articol câteva din acțiunile economice ce vor trebui realizate după alegerile din 27/9/92 pentru a păși către economia de piață. Programul pe care îl propunem se referă la viitorii 3 la 5 ani și nu este exhaustiv, dar mijloacele limitate ale României de astăzi ne obligă să alegem. Nu le putem face pe toate deodată.

Am ales patru sectoare pe care le considerăm prioritare: drumuri, locuințe, școli și spitale. Prin dezvoltarea lor, România își poate crea pînă în 1995/97 baza umană și economică de care are nevoie ca să tindă în următorii zece ani către nivelul european.

DRUMURILE

Am preconizat în repetate rînduri construirea în viitorii 3 ani a unei rețele de cca 2000 km de autostrăzi: Arad - Brașov - București - Constanța; Turnu Severin - Lugoj - (Cluj/Oradea) - Suceava - Iași - Chișinău - (Odesa); (Cernăuți) - (Buzău/Galați) - București - Giurgiu - (Sofia). Programul stabilit de guvernele de după 20 mai 1990 nu prevede nici măcar jumătate (Arad - Constanța) din această rețea și este eșalonat pe 15/20 de ani.

Unul din pretexte este lipsa de bani. Desigur, bugetul Stolojan 1992 nu prevede decît 20 miliarde lei (ML) pentru drumuri cînd un program de trei ani ar cere între 150 și 200 ML pe an, dar asemenea lucrări pot și trebuie realizate cu alte metode de finanțare, decît prin bugetul statului, dacă nu vrem să amînăm realizarea lor timp de zeci de ani. Credem că sumele necesare pot fi obținute în parte de la bănci, municipalități și mai cu seamă de la marele public, dacă în locul statului s-ar constitui societăți pe acțiuni care să aibe sarcina de a construi și exploata autostrăzile cu plată.

Pentru a obține valuta necesară ca să importăm și echipamentul din străinătate, va fi desigur nevoie de împrumuturi de la

Mihai Korne

pag. 2

"Vom lupta și vom cîștiga acum."

Candidatul Convenției Democratice la președinția, EMIL CONSTANTINESCU, s-a aflat la Paris împreună cu CORNELIU COPOSU, președintele Convenției și ILIE PĂUNESCU, șeful campaniei electorale al Convenției Democratice, între 20 și 24 iulie. În 21 iulie, a avut loc la Senat, conferința de presă, a candidatului opoziției din România, prezidată de senatorul Xavier de Villepin, iar în seara aceleiași zile, la Misiunea catolică din rue Ribera, a avut loc o întîlnire a dnilor CORNELIU COPOSU și EMIL CONSTANTINESCU cu românii din Paris.

Vom sintetiza cele câteva probleme în jurul cărora au gravitat întrebările, atît la conferința de presă de la Senat cît și seara, la întîlnirea românească.

CAMPANIA ELECTORALĂ.

Emil Constantinescu este optimist și socotește că are temeieri reale să fie. Ele sînt: schimbările din societatea românească, care nu mai este cea care a marcat alegerile din 20 mai 90 și avansul continuu al Convenției, care se explică pe de-o parte, prin consecvența ei principială, iar pe de altă parte, prin voința de schimbare politică a electoratului. Sondajele plasează electoratul CD între 30-35%.

Evaluarea contribuției mass-mediei în campania electorală trebuie să țină seama de realități: nu este de așteptat o îmbunătățire a accesului la televiziune, cu atît mai mult cu cît în Consiliul audiovizualului au fost numite persoane obediente față de putere. Conducerea televiziunii, care nu mai poate fi brutală în metode, va încerca o manipulare inteligentă. Problema este ca, măcar minutele avute la dispoziție să fie bine folosite, fiindcă în timp ce ierarhia este aservită puterii, oamenii care lucrează în televiziune sînt de partea opoziției. În campania electorală, C.D.-ul se vor sprijini mai ales pe presa independentă, "pentru că noi credem că avem dreptate, iar obiectivitatea nu poate decît să ne folosească".

Accentul se va pune, însă, pe contactele directe cu categoriile sociale cele mai diverse și mai ales cu mediul rural, fiindcă rezultatele alegerilor din februarie au demonstrat funcția pe care o poate avea informarea corectă. În fine, va fi folosită tactica "petei de ulei", care poate părea naiva pentru occidentali, dar care este eficientă în România: fiecare om de bună credință devine un propagator al ideilor democratice. Rectorul Universității și candidatul la președinție care este Emil Constantinescu a cerut studenților ca fiecare să-și asume "convertirea" a cel puțin trei persoane; fiecare dintre cei care vor instalarea

democrației reale în România trebuie să se întrebe, zilnic, ce a făcut *el* pentru cîștigarea alegerilor.

Emil Constantinescu a fost întrebat cum va putea deturna metodele obscure ale unicului său rival valabil, Ion Iliescu, care și-a început deja, mascat, campania electorală, mai ales în condițiile în care acesta se poate servi de organizarea unor tensiuni etnice în Transilvania. Utilizarea prea frecventă a diversiunii etnice, a spus Emil Constantinescu, le-a tocit acestora eficacitatea. De altfel, dînsul a constatat la Cluj că, printre membrii Vetrei Românești, se află oameni cărora o explicare deschisă a problemei naționale le poate limpezi unele confuzii, fiindcă "ultranaționalismul este anti-național".

A mai fost întrebat dacă, în cazul unor grave manevre ale puterii în timpul campaniei electorale, Convenția Democratică n-ar trebui să se retragă pentru a nu caționa scenariul unui fals joc democratic. Răspunsul lui Emil Constantinescu a fost limpede: "Convenția nu are în vedere în nici un caz să se retragă din alegeri. Noi avem în momentul de față forța necesară să luptăm și să cîștigăm, chiar dacă n-am simțit foarte clar ajutorul Occidentului pînă acum. Nu se poate imagina să ne retragem, fiindcă o nouă victorie a forțelor cripto-comuniste nu angajează țara pentru un mandat, ci pune în joc viitorul României. Or, noi nici nu putem accepta această idee. Vom lupta și vom cîștiga acum."

O reală problemă este corectitudinea desfășurării scrutinului, cînd actuala lege electorală reduce nu numai numărul dar și eficiența observatorilor naționali. "Dacă în această privință Occidentul voia să intervină putea s-o facă, fiindcă pentru toată lumea era limpede că în acest parlament

ELEMENTE DE PROGRAM ECONOMIC

pag. 1

Banca Mondială, de la Banca Europeană etc și eventual credite de la furnizorii străini de echipament. Nu credem că ansamblul acesta ar depăși 250 milioane dolari SUA, ceea ce ar echivala cu 100 ML calculat în "lei constanți" la 400 lei dolarul Avem deja exemplul creditului dat României, în 1991, de Banca Europeană pentru modernizarea telecomunicațiilor, care s-a ridicat la 142 milioane ECU (cca 170 milioane dolari SUA).

Pe lângă autostrăzi, va trebui completată și îmbunătățită rețeaua de 73000 km de drumuri secundare din care doar 28,5% sunt asfaltate și 10.000 Km trebuie reparate urgent. Fără drumuri care să deservească toate orașele și localitățile rurale din țară nu putem realiza un progres economic.

Socotim acest domeniu prioritar și pe plan uman, fiindcă prin autostrăzi și drumuri putem pune capăt izolării în care trăiește populația rurală și chiar cea din micile orașe. În plus, o infrastructură bună de drumuri este condiția indispensabilă pentru a permite dezvoltarea întreprinderilor mici și medii, atât industriale cât și agricole sau prestare de servicii, fără de care economia română nu poate ieși din impas. Cum putem spera ca agricultura să devină prosperă și prețurile ei să scadă, dacă țărani nu-și pot transporta produsele cu ușurință la orașe și un sfert din recoltă se pierde pe câmp?

*

În vechiul sistem comunist, în care întreprinderile mici sau medii erau inexistente și investițiile statului erau consacrate cu precădere mastodonților industriali, nu era nevoie de o rețea bună de drumuri, marile fabrici fiind oricum deservite de căile ferate la prețuri subvenționate și de riuri sau canale navigabile. Suprimarea subvențiilor pentru transportul mărfurilor și închiderea inevitabilă a multor ateliere, va transforma multe din ele în întreprinderi mijlocii, cu câteva zeci sau sute de salariați în locul miilor de odinioară. Aceste întreprinderi vor avea oricum nevoie de drumuri și autostrăzi, pentru a-și livra clienții.

În afară de rolul economic intern, autostrăzile vor putea înlesni reintegrarea României în circuitul transporturilor rutiere internaționale din care am fost în parte excluși, drumurile actuale fiind printre cele mai periculoase din Europa.

O rețea modernă de autostrăzi cu plată ar putea acoperi, în puțină vreme, cheltuielile în valută, fie aplicând transportorilor străini un tarif forfetar anual, după exemplul elvețian sau un tarif la km după exemplul Italiei și Franței.

LOCUIINTELE

Construirea de locuințe implică investiții cu mult mai importante care s-ar putea ridica la cca 1000 ML pe an, dacă vrem să

satisfacem în viitorii cinci ani nevoile populației din ansamblul țării. Asemenea sume reprezintă în "lei constanți" aproape un sfert din actualul venit național de 4.300 ML. Adăugând însă construcția de autostrăzi și drumuri (cca 200 ML pe an) și cea de locuințe (cca 1000 ML), venitul anual ar tinde în "lei constanți" către 5500 ML, fără să ținem seama de dezvoltările posibile în alte sectoare.

Desigur, s-au construit multe locuințe în ultimii ani ai regimului Ceaușescu și, ca atare, necesitatea unor noi construcții ar părea discutabilă. Din nefericire, construcțiile realizate sunt dezastroase, atât pe planul confortului individual cât și pe cel urbanistic.

Cu clădiri de acest tip, deși mai bine finisate și având un confort minim cu apă și căldură la toate etajele, s-au construit în Occident cu 20/30 de ani în urmă zone urbane insalubre, care astăzi au probleme sociale explozive și insolubile. Asemenea zone au fost create în București și în multe din orașele țării prin "sistemizarea" făcută în ultimii ani ai regimului Ceaușescu.

În ciuda costurilor ridicate pe care le reprezintă construcțiile urbane, există deja o parte din populație care are mijloacele necesare pentru finanțarea acestor lucrări și, pe măsură ce construcțiile se vor dezvolta, va crește venitul național și cu el numărul celor care vor putea să investească în apartamente noi cu un confort satisfăcător.

În paralel cu construcțiile urbane, vor trebui amenajate și localitățile rurale în așa fel încât în toate satele casele să aibă canalizare și apă curgătoare. Finanțarea amenajărilor rurale va cere, desigur, credite din partea băncilor și un împrumut intern. Socotim acest lucru necesar pentru ca mediul rural să beneficieze de condiții sanitare și de igienă modernă fără de care sănătatea publică românească va fi în continuare printre cele mai neevoluate din Europa.

La considerentele de igienă se adaugă și considerații de psihologie colectivă. Violenta și agresivitatea, pe care am constatat-o în România din ultimii doi ani, a fost o mare surpriză și decepție pentru mulți care făcuseră un mit din "omenia" românească. Dacă analizăm însă condițiile de viață din România, în care locuința joacă un rol determinant, găsim o explicație cel puțin parțială. Nu trebuie să ne mire că în condițiile primitive și de frustrare permanentă a omului la serviciu dar și într-o locuință, de cele mai multe ori mizeră, să se dezvolte violența și vehemența.

Nu vom putea progresa simțitor decât dacă și în măsura în care condițiile de viață vor putea fi îmbunătățite, ceea ce presupune pentru cei mai mulți îmbunătățirea locuințelor la orașe și sate.

Conjunctura viitorilor ani va fi favorabilă atât pentru construcțiile urbane și rurale, cât și pentru autostrăzi și drumuri, în măsura în care România va avea o mină de lucru excedentară ca urmare a șomajului. Dacă programul de lucrări este realizat, numărul șomerilor pe care îl evaluasem între 1,5 și 2,5 milioane în 1993/94, va putea să fie cu mult mai scăzut, ceea ce ar economisi atât alocațiile de șomaj

din bugetul statului (v. Lupta 185 din 22 iunie) cât și partea alimentată de impozitul întreprinderilor pe salarii.

ÎNVĂȚĂMÎNTUL

La sfârșitul ultimului război, învățămîntul, nivelul intelectual și libertatea de gândire din România erau fie egale, fie chiar, în ce privește pe cea din urmă, mai mare decât în multe din țările Europei. Desigur, ne lipseau mijloacele tehnice care se dezvoltaseră în timpul războiului în Anglia și Germania. Pe plan ideologic deși supuși puternicei influențe naziste și a ideologiei legionare, numai o parte din intelectualitatea română își însușise aceste concepte. Era mai ales cazul învățătorilor și a clerului de jos, dar cu mult mai rar al cadrelor universitare sau științifice, care, dimpotrivă, se opuneau concepțiilor fasciste. Mulți din ei au rezistat ulterior și tentativelor sau presiunilor comuniste - cazul rectorului de la medicina din Iași - Gr. T. Popa.

Chiar dacă sub regimul comunist numărul acestora se rărea în cursul anilor, rolul lor a fost esențial în învățămîntul superior, unde multe generații de studenți au beneficiat de cunoștințele, de felul lor de a gândi și, uneori, deși mai rar, chiar și de ținuta lor morală.

În felul acesta România și-a păstrat prin anii '70 un număr ridicat de tineri și cadre bine formate care, tăiați de contacte directe cu lumea liberă, aveau totuși cunoștințe și pregătire echivalentă cu occidentalii. Lucrurile s-au schimbat când Ceaușescu a închis institute întregi - silind zeci și sute de cadre să părăsească țara. În ciuda șomajului care apăruse deja, cei mai mulți și-au găsit de lucru în Occident, chiar dacă nu întotdeauna la nivelul competențelor pe care le aveau.

În anii care au urmat, izolarea intelectualilor, a universitarilor, cadrelor tehnice și a cercetătorilor din România s-a accentuat atât de mult încât generațiile de studenți pe care îi formau erau din ce în ce mai puțin la curent cu evoluția învățămîntului și cercetării din Occident.

Desigur, școlarizarea generalizată și numărul ridicat al universităților de mîna a doua face că și Occidentul e plin de studenți mediocri, din care mulți devin șomeri, iar universitățile de vîrf scot cadre foarte bine pregătite care, prin cunoștințele dobîndite și prin tehnicile cu care s-au familiarizat, sunt elemente creatoare pe multe planuri.

În România, unde mulți studenți ar avea capacitatea să-și însușească cunoștințele și tehnicile învățămîntului de vîrf din Occident, condițiile actuale nu o permit. Dacă nu remediem această situație, riscăm să pierdem încă cinci sau zece serii de studenți, ceea ce înseamnă că am amîna cu tot atîția ani formarea cadrelor de care țara are nevoie pentru a ajunge la nivelul Europei occidentale.

Remediul constă în formarea studenților și reciclarea cadrelor profesionale în țară și în străinătate, dar și în modernizarea și echiparea

pag. 3

universităților a institutelor și a centrelor de cercetare cu material modern.

O asemenea politică a învățămîntului presupune investiții în lei, pentru construirea de școli, licee, universități și centre de cercetare moderne, dar și investiții în valuta pentru echipament, burse în străinătate și aducerea în țară de cadre de înalt nivel din diferite țări străine.

Acest ultim aspect ni se pare cu atât mai important cu cît învățămîntul român a fost calcat doar pe cel francez atît între cele două războaie mondiale, cît și după ce influența sovietică s-a atenuat.

Fără îndoială că învățămîntul francez este valabil dar socotim că cel german și cel anglo-saxon ne pot aduce multe elemente de care avem nevoie, nu numai pe planul cunoștințelor științifice, ci mai cu seamă al libertății de gîndire.

Costul investițiilor preconizate nu va putea fi acoperit de bugetul învățămîntului și deci vor trebui găsite și în acest domeniu mijloace suplimentare de finanțare atît în lei, cît și în valută - prin împrumuturi sau investiții de capital străin. Credem că România poate finanța pe aceste căi, în viitorii cinci ani, cca 100 ML pe an pentru construcții și obține în plus credite echivalente în valută, ceea ce ar reprezenta 250 milioane Dolari SUA pe an. Astfel, totalul investițiilor suprabugetare ar fi de cca 200 ML pe an în "lei conștanți"

SĂNĂTĂTEA

Starea deplorabilă a sănătății din România este în deajuns de cunoscută ca sa nu o analizăm. Mortalitatea infantilă dar și cea a adulților face că media de viață este cu mult sub cea din Occident. Faptul nu este întimplător, ci se înscrie în optica regimului Ceaușescu pentru care pensionarii erau o sarcină de care statul vroia să se scape cît mai repede. Nu este de mirare că într-o asemenea mentalitate bugetul sănătății să fi fost derizoriu și să fi rămas încă în 1992 cu mult sub nivelul din Occident: 115 ML (11% din buget și 2,7% din venitul național brut evaluat la 4.300 ML în martie 1992).

În Occident, costul sănătății, deși variaza de la țară la țară, este infinit mai ridicat, ajungînd în ajungînd în SUA la 700 miliarde Dolari SUA, 14% din produsul național brut (GMP) și fiind prevăzut să atingă 1500 miliarde Dolari (21% din GMP) în anul 2000 !...

Desigur, medicina SUA este foarte costisitoare. România nu-și poate permite costul modelului SUA, care, de altfel, nici nu este de dorit fiindcă, în ciuda sumelor enunțate, nu acoperă nici pe departe totalitatea populației. Alegerea pe care o putem face este între modelele Europei apusene - englez, francez și german, de care beneficiază întreaga populație.

Nu încercăm să analizăm aceste modele - ceea ce va trebui făcut cu specialiștii și beneficiarii din țările respective -, iar nu cu funcționarii trimiși de diferitele administrații

spre a demonstra doar avantajele sistemelor pe care le reprezintă.

Nu putem nici să facem în acest articol inventarul nevoilor sănătății din România. Un astfel de inventar este pe cale de a fi făcut parțial de specialiștii desemnați de Banca Mondială, care a dat României un credit de cca 150 milioane de Dolari pentru modernizarea anumitor sectoare și importul de medicamente esențiale.

Oricum, nevoile sănătății din România depășesc atît acest credit (echivalent cu 60 ML lei) cît și bugetul de funcționare actual (115 ML) sau cel previzibil (175 ML) al Ministerului Sănătății și s-ar situa probabil peste 500 ML anual ca să putem instaura un sistem de îngrijire medicală ca cel din Occident.

Asemenea cheltuieli anuale, cca 375 ML în plus de actualul buget și de împrumutul Băncii Mondiale, nu sunt nerealizabile în România. De fapt, în "lei conștanți", cele 500 ML nu reprezintă decît 11,6% din venitul național de 4300 ML evaluat de bugetul Stoiloan în martie 1992, un procentaj care se regăsește în multe din țările occidentale.

Suma poate părea exagerată dacă ne referim doar la costurile de funcționare ale îngrijirii medicale, deoarece, pentru moment, structura populației române este mai tînără decît cea din Europa occidentală. Peste cîțiva ani însă, adulții de astăzi vor fi printre bătrînii care au nevoie de îngrijiri medicale. Dacă nu vrem să-i pierdem în masă între 60 și 70 de ani, trebuie ca între timp - deci în viitorii 3 la 5 ani - să se construiască spitale noi, să se modernizeze cele vechi și întreaga țară să fie echipată cu material medical din cel mai modern.

Am pierdut personal, în cîteva luni, trei prieteni și cunoscuți activi și competenți, morți de inimă între 55 și 60 de ani, care ar fi putut trăi încă mulți ani dacă beneficiau de îngrijirea curentă din Occident. Pe plan național, pentru cei 23 de milioane de locuitori ai României, fiecare an de viață medie însumează cca 330.000 de persoane, iar o diferență de șase ani de viață medie, în minus față de Occident, reprezintă două milioane de vieți în minus!...

IMPACTUL PROGRAMULUI

Dacă cifrăm costul programului pe care îl preconizăm, cheltuielile anuale suplimentare în "lei conștanți" pentru autostrăzi și drumuri (200 ML) pentru locuințe și amenajări urbane sau rurale (1000 ML), învățămînt (200 ML) și sănătate (300 ML) totul s-ar ridica la 1700 ML din care între un sfert și o treime în valută (1 la 1,4 miliarde Dolari SUA) iar restul în lei.

Sumele nu depășesc posibilitățile României și rambursarea împrumuturilor interne cît și externe va fi înlesnită de faptul că, prin aceste investiții, venitul național al româniei va crește în "lei conștanți" de la 4.300 ML la 6000 ML, deci cu 40%, încă din primul an al aplicării programului. Mărirea venitului național va reduce simțitor șomajul și costul său deja menționat, dar mărind

numărul salariaților va mări și impozitele pe salariu pentru asigurările sociale, sănătate și șomaj.

Lucrările preconizate vor genera și beneficii suplimentare pentru întreprinderile care le vor realiza, ceea ce înseamnă impozite suplimentare pentru stat - care în felul acesta își va putea rambursa datoriile interne și externe și, mai cu seamă, cîștiguri suplimentare pentru lucrătorii din branșele respective.

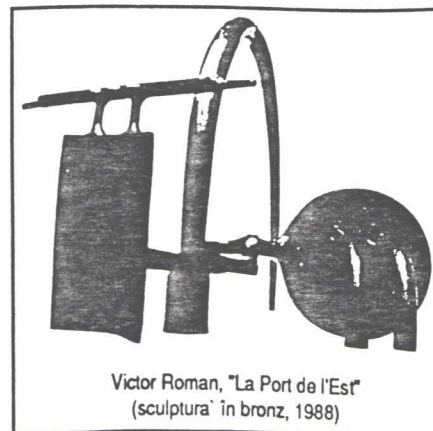
Cvasitotalitatea investițiilor în lei, care vor fi redistribuite direct sau indirect sub formă de salarii, vor fi la rîndul lor cheltuite în majoritate pentru bunuri de consum, activînd alte sectoare ale economiei, restul putînd fi investit sau plasat în bănci și la Cec, dacă între timp leul este stabilizat și a devenit convertibil.

Credem că rolul de accelerator și amplificator pe care îl poate avea programul de mai sus poate duce la convertibilitatea leului în cel mult doi ani și la un venit național care să depășească 10.000 ML în cinci ani., în "lei conștanți".

Programul enunțat nu este destinat unui partid, dar constatăm cu regret că actualul guvern și deci, pe semne, partidele care îl susțin, continuă să urmeze vechea politică de irosire a banilor prin subvenționarea întreprinderilor falimentare. În plus de subvențiile prevăzute în bugetul 1992 - cca 370 ML (Lupta nr. 185 - 7 iunie 1992) și de compensația datoriilor între întreprinderi făcută de Banca Națională Română la 13 februarie 1992, care s-a soldat cu cca 400 ML pierderi; primul ministru a hotărît la 23 iunie, să "spargă (nou) blocaj financiar" care reprezintă o nouă pierdere de 285 ML. Pierderea este diferența între sumele pe care întreprinderile Ministerului Industriei (multe "privatizate") le datorează acestuia (680 ML) și facturile pe care ministerul trebuie să le achite (385 ML). Totalul pierderilor celor două operații și a subvențiilor bugetare se ridică astfel, la sfîrșitul lui iunie, la aproape 1.100 ML !...

În ciuda simpatiei de care se bucura Theodor Stoiloan, asemenea depășiri ar trebui să ridice îndoiele față de performanțele sale financiare chiar și printre adepții planificării economice. Meritul pe care îl are de a spune lucrurilor pe față nu poate scuza că le face pe dos.

Mihai Korne

Victor Roman, "La Port de l'Est"
(sculptura în bronz, 1988)

INTRE TREI FRONTURI

Conflictul de pe Nistru dăinuie, fără întrerupere, de la începutul lui martie, iar din 28 ale aceleiași luni, datează starea excepțională.

FRONTUL DIPLOMATIC.

În 27 iunie a sosit la Chișinău misiunea de anchetă ONU, condusă de G. Schlitter, pentru a vizita linia frontului. La Tighina însă, lucrurile au luat o întorsătură neașteptată: membri misiunii, însoțiți de însărcinatul cu afaceri SUA în Moldova, Howard Steer, au fost blocați trei ore într-o clădire, sub tirul separatiștilor. S-a cerut telefonic la Tiraspol asigurarea securității. Li s-au propus blidate pentru a veni în capitala Transnistriei, pe care membri misiunii le-au refuzat, motivând că au venit să vadă, nu să se ascundă în mașini de război. Pînă la urmă au părăsit Tighina, fără să treacă Nistrul, în blindatele Ministerului de Interne moldovenesc. Incidentul demonstrează că liderii separatiști nu mai controlează situația și raioanele estice au devenit un focar de instabilitate.

Situația din Moldova a fost discutată și în Congresul american. Între Departamentul de Stat și Camera Reprezentanților din Statele Unite sînt diferențe de vederi privitoare la modalitatea de a acorda asistența financiară promisă lui Boris Elțin, cea din urmă fiind înclinată s-o condiționeze de retragerea trupelor ex-sovietice din Țările Baltice și din Moldova. Astfel, în 2 iulie, senatorul republican Larry Pressler depunea un amendament în care se spunea, printre altele: "cauza primară a conflictului de pe Nistru este prezența ilegală a armatei a 14-a ruse pe teritoriul Moldovei independente (...) Luni în șir armata a 14-a a vîndut arme separatiștilor comuniști din Moldova și și-a declarat în mod deschis sprijinul pentru separarea Transnistriei de Moldova", subliniind că autoritățile de la Tiraspol au fost printre primele care au sprijinit puciul din august 1991, de la Moscova. Faptul că "Rusia amenință cu blocada economică pentru ca Republica Moldova să cedeze și să accepte cu forța Republica Nistrană este o flagrantă încălcare a regulilor CSCSI (...) Oficialitățile ruse au protestat de multe ori față de acțiunile pe care noile state independente le-ar fi

întreprins împotriva minorităților ruse de pe teritoriile lor, dar, în regiunea de pe malul stîng al Nistrului, situația este exact inversă ..." După aprinse dezbateri, Congresul a decis că i se acordă Rusiei 12 luni ca să-și retraga armatele din Țările Baltice, după care SUA își poate întrerupe sau sista asistența, și i se făcea o "puternică recomandare" de a-și retrage armata a 14-a și a sista blocada economică impusă Moldovei.

Declarația finală a Adunării Parlamentare a CSCE, de la Budapesta, invita, de asemenea, guvernul Rusiei să repatrieze în întregime, într-un interval de timp cît mai scurt, trupele de pe teritoriul Republicilor Baltice, să înceteze urgent focul pe Nistru, prin neutralizarea armatei a 14-a și retragerea ei.

În timp ce cauza bațților era clară pentru parlamentarii europeni, situația din Moldova a avut nevoie de argumentarea vicepreședintelui Parlamentului de la Chișinău, Ion Hadărcă. Cînd asistența a putut vedea imaginea coloanelor de tancuri, cu steagul armatei a 14-a și chiar cu detaliul canibalic al unui craniu înfipt în turelă, ziariștii ruși au încetat să mai pună întrebări provocatoare, iar intervenția unui deputat rus, care a spus că în Moldova se practică "genocid împotriva armatei a 14-a", a provocat rumoare și ilaritate... Într-un interviu acordat în 6 iulie la Postul de Radio București, Ion Hadărcă, încă surprins de succesul moțiunii sale, califică zvonul implicării armatei române în conflict drept "război informațional". "Pe rivalii noștri îi miră faptul că rezistă niște oameni pașnici, practic neînarmați, că stau în șanțurile de pe malul Nistrului luni în șir și rezistă unei forțe nebunești. Atunci au început să inventeze motive care să justifice că nu reușesc să înainteze: specialiști și avioane românești."

Noutatea acordului de la Istanbul, din 25 iunie, o reprezentase decizia de a acorda Transnistriei un statut autonom, prin intervenția în acest sens a președintelui ucrainean Kravciuc. Cu această concesie și sub presiunea internațională, a avut loc în capitala Rusiei, la 3 iulie, a doua zi după ce Statele Unite acordaseră Republicii Moldova "clauza națiunii celei mai favorizate", întînirea celor 4 miniștri de externe ai Moldovei, României, Rusiei și Ucrainei, cu participarea șefului misiunii ONU, bombardată la Tighina, G. Schlitter. A mai avut loc, în aceeași zi, și întîlnirea dintre B. Elțin și M. Snegur, terminată cu o conferință de presă. Președintele Moldovei s-a declarat "satisfăcut", mai ales pentru reluarea relațiilor economice bilaterale - după ce, practic, spre Moldova nu mai trecea nici un tren dinspre Ucraina și Rusia. Retragera armatei a 14-a - care va fi negociată de o comisie mixtă - a fost condiționată de încetarea focului și de stabilirea statutului de autonomie Transnistriei, ce va trebui hotărît de Parlamentul de la Chișinău împreună cu reprezentanții Tiraspolului, în prezența

mediatorilor bieloruși. S-a mai decis crearea unei zone de demarcație pe care, în locul beligeranților, să o ocupe forțe neutre, de pace.

Dar componența acestor trupe nu este încă limpede. În 6 iulie, B. Elțin declara că forțele de menținere a păcii vor fi create de CSI și trimise doar la cererea parlamentului de la Chișinău. A doua zi, acesta din urmă formula, la cererea președintelui Snegur, un apel oficial în acest sens, iar seara, Agenția Reuter anunța că liderii republicilor din CSI - întruniți la Moscova - au aprobat crearea unor forțe comune de menținere a păcii, care vor fi trimise, în primul rînd, în Moldova, "unde sute de oameni și-au pierdut viața în ciocniri violente, dintre separatiștii rusofoni și forțele guvernamentale". Numai că, la Istanbul, fusese vorba de forțe internaționale, printre țările vizate fiind, în afara Bielorusiei, Rusiei și Ucrainei, România și Bulgaria.

O depeșă France Presse, din 9 iulie, comunica știrea că Republica Belarus și Bulgaria nu vor participa la forțele de menținere a păcii în Transnistria: prima dintre ele nu are încă forțe armate proprii, cea de a doua refuză să se implice. În aceeași zi, la Helsinki, Adrian Năstase, ministrul român de externe declara: "Preferăm să participăm, cu toate riscurile pe care le implică acest lucru, decît să rămînem pe margine, privind cum mor zilnic oameni în Moldova. Decizia însă aparține Parlamentului, nu guvernului". Președintele Iliescu, în schimb, este de acord, cu condiția ca toate părțile solicitate să fie de acord...

PE FRONT...

În tot acest timp al întrunirilor, rezoluțiilor și nenumăratelor ordine de încetare a focului - la Bîcioc, Gîsca, Tighina, Gura Bîcului, Puhăceni, Coșnița, Cocieri, Corjova, Holercani, Varnița, Chișcani, Mășcăuți, Pohrebea, sate și localități de pe malurile Nistrului - atacul separatiștilor a continuat, ca și cînd paralel baletului diplomatic ar existat centre obscure de decizie. De altfel, în timpul întîlnirii dintre M. Snegur și B. Elțin, din 3 iulie, separatiștii au tăiat gazul și energia electrică și a fost nevoie de intervenția Moscovei ca sabotajul să înceteze.

Spitalul de la Criuleni este bombardat, satul Cocieri este practic distrus, cei rămași în viață supraviețuind prin beciuri; în 5 iulie s-au semnalat atacuri cu artilerie reactivă de tip GRAD M 21 - interzisă de Convenția de la Geneva; podul plutitor de la Chișcani este supus fără încetare tirului, ca și sediul poliției din Tighina, biserica din Holercani a fost distrusă. La Rîbnița, gardiștii au înființat un detașament special care arestează localnici pe stradă, care sînt duși în mașini la stația de epurare a aperi, maltrați, după care li se pune condiția: ori părăsesc casele, ori vor fi înecați. Teroarea e motivată de "indiscreția" localnicilor care au dat știrea că la Uzina Metalurgică din Rîbnița se fabrică aruncătoare de mine și se modifică capacitatea rachetelor ALZAN; la Copanca, mercenari

beți jefuiesc și terorizează sătenii. Vinătoarea de legalisti este în toi. La Tiraspol au fost arestați Ilie Ilașcu - președintele secției locale a Frontului Popular Creștin Democrat - și membri acestei formații Valeriu Gabrus, Ștefan Uritu, Andrei Ivanțoc, a căror eliberare a fost cerută de Internaționala Democrat Creștină de la Bruxelles. Mii de refugiați pleacă spre localitățile moldovenești sau spre Odesa.

În 8 iulie avea loc la Chișinău întrunirea gen. rus Semionov, prim locțiitor al ministrului apărării, a gen. Creangă, ministrul apărării Moldovei, a gen. Chițac, din partea nistrieniilor și a gen. Lebedi, noul comandant al armatei a 14-a. S-a semnat un nou ordin de încetare imediată a focului, de retragere a tehnicii militare de pe pozițiile de luptă și concentrarea lor în locurile stabilite de comun acord, retragerea în subunități a lunetiștilor, crearea de grupuri mixte de control din reprezentanți ai Ministerului Apărării al Moldovei, ai formațiunilor înarmate nistriene, ai armatei a 14-a și reprezentanți ai Ministerului rus al Apărării. Luptele continuă...

FRONTUL (DEZ)INFORMARII.

Dacă presa și televiziunea franceză - de pildă emisiunea din 11 și 12 iulie pe TF1, care arăta tineri nistrieni speriați de "fascismul românesc" și orașul Tighina terorizat de români - se lasă manipulată, ziarele americane par a fi cu mult mai bine informate. "Washington Time", "New York Time" și "Washington Post" publică mereu corespondențe și reportaje de pe frontul din Transnistria, lucru important, fiindcă războiul din tranșee e dublat de unul al dezinformării.

"Washington Post", din 24 iunie, publica, de pildă, o corespondență din Tighina despre ușurința cu care separatiștii pot obține arme din dotarea armatei a 14-a. "Cînd transportorul lor blindat a fost avariat, în cursul luptelor, Serghei, Slava și Sașa l-au înlocuit ducîndu-se la divizia 59 a armatei a 14-a, primind pe loc o nouă "jucărie" deasupra căreia flutură acum culorile roșu și verde ale așa zisei Republici Transnistriene, exemplu concludent al cooperării haotice între armata a 14-a și separatiștii locali, pentru care echipamentul militar rus e mai ușor de procurat decît pîinea. De cînd au început ostilitățile, declară Zubkov - interlocutorul ziaristei americane -, relațiile cu armata a 14-a s-au îmbunătățit dramatic: înainte trebuia să cerșești armamentul, acum ei sînt cei care ți-l oferă. Transportorul lui Zubkov este comandat de un locotenent major, care nu vrea să-și spună numele, subordonat colonelului Uztajanov, fost ofițer al armatei a 14-a, actualmente comandantul Gărzii republicane nistriene, care l-a înlocuit pe gen. Chițac."

Același cotidian publica o altă corespondență, în 29 iunie, despre interogatoriile violente și tortura practică de

separatiști, campania de taroare avînd scopul de a-i determina pe cei care susțin autoritățile din Chișinău - unii chiar etnici ruși, așa cum gen. Chițac, reprezentantul "rusofonilor", este român bucovinean, dovadă, din nou, a caracterului politic și nu etnic al conflictului - să părăsească regiunea ocupată de armata a 14-a.

Într-un Comunicat din 29 iunie, Ministerul Afacerilor Externe de la București declara: "... presiuni de tot felul, la umbra unui adevărat război informațional și a unei campanii de dezinformare a opiniei publice internaționale, încearcă o politică a faptului împlinit în această parte a Republicii Moldova, prin acțiuni de forță, realizate cu armament furnizat din Rusia, prin intermediul armatei a 14-a".

În 3 iulie, Mircea Snegur vorbea și el "de minciuni, insinuări, prezentare unilaterală a faptelor pentru a discredită politica Chișinăului, stimulînd neîncrederea pîntre partenerii din CSI, trecînd sub tăcere bestialitățile și batjocura de la Tiraspol față de locuitorii pașnici. Televiziunea din Moscova arată rachete AZLAN, lăsînd să se creadă ca ele pleacă de pe pozițiile moldovenilor, care nici nu posedă asemenea armament."

Faptul că războiul din Transnistria are un caracter politic e demonstrat și de rezoluția participanții la Forumul adepților reformelor democratice de la Moscova - care a reunit 40 de partide democratice. Aceștia au cerut, în 6 iulie, retragerea armatei a 14-a și înlocuirea ei cu forțe de pace internaționale. Declarațiile gen. Lebedi - care denunța amestecul piloților români în lupte (fapt dezmințit de Ministerul Apărării de la București) și eticheta conducerea din Chișinău drept "clidă fascistă" - au fost socotite "provocatoare și foarte primejdioase". Ei consideră că implicarea în politică a militarilor și antrenarea trupelor ruse într-un conflict pe un teritoriu străin, sînt periculoase. Opinia lor este că generalii din conducerea Ministerului Apărării vor să-și ia revanșa pentru Afganistan în diferite regiuni ale fostei URSS.

De altfel, ministerul de externe al Rusiei, A. Kozîrev, a mărturisit că "generalii ruși îl mint pe Elțin". "Există la Moscova temerea unui nou puci, poate mai bine organizat decît celălalt", comenta Valeriu Matei - președintele comisiei pentru mass-media din parlamentul Moldovei -, la o conferință de presă la București ("Adevărul", 3 iulie).

"Izvestia" care n-a fost întotdeauna obiectivă în comentarea înclătării de pe Nistru, constata și ea: "Se pare că președintele Rusiei promovează o politică, iar comandantul Lebedi o alta. Primul caută mijloace de soluționare politice, celălalt mizează pe forța militară, anulînd eforturile diplomatice ale președinților Elțin și Snegur".

Ca o confirmare a acestui bruiaj, în 9 iulie, cînd începea la Helsinki întrunirea CSCE, Sovietul Suprem al Federației Ruse adopta o declarație în care condamna escaladarea "situației" din Moldova,

considerînd oportună "utilizarea armatei ruse în separarea părților beligerante, pînă la intrarea în funcție a forțelor CSI. Acordarea pentru Transnistria a unui statut politic și economic în componența Moldovei, participarea reprezentanților nistrieni la negocierile privind soarta acestor teritorii, ca și conferirea dreptului la autodeterminare în cazul schimbării de statut a Republicii Moldova reprezintă temelia soluționării conflictului." Parlamentul rus amemnița că, "dacă după acordul din 7 iulie, forțele armate moldovene nu-și vor înceta acțiunile în Transnistria, va propune președintelui Elțin să pună problema participării la CSCE a Moldovei, acuzată de genocid împotriva propriului popor" (!...)

Articolul publicat în "Izvestia", din care am citat mai sus, întreba Cine nu vrea o soluție de compromis? În primul rînd național-patrioții, indiferent de apartenența etnică și de culoarea politică. Un compromis ar fi acordarea unui statut de autonomie Transnistriei în cadrul integrității Moldovei."

Dacă M. Snegur a promis acest compromis, părerea lui Valeriu Matei e mai nuanțată: "Problema autonomiei Transnistriei, supusă atenției de Kravciuc, este interesantă. Dar autonomia ar trebui aplicată și regiunilor din sudul Basarabiei, nordului Bucovinei și ținutului Herța, teritorii alipite Ucrainei prin tratatul Ribbentrop-Molotov." ("Adevărul", 3 iulie).

Oricum, la 1 iulie, au fost discutate în Parlament două variante oficiale privind raioanele răsăritene ale Moldovei, una aparținînd președintelui Comisiei pentru autoadministrare locală, Mihai Cotorobsi, cealaltă președintelui Comisiei de relații externe, Vasile Nedelciuc. Există o a treia variantă, a deputatului de Tighina, G. Poloboc.

Nimic nu se poate soluționa în afara unei voințe politice limpezi, care să permita negocieri constructive. Cîtă putere reală are Boris Elțin și cîtă conștiință și perspectivă politică are Mircea Snegur? Dublul limbaj, forțele obscure ale unui conglomerat de state, C.S.I.-ul, care-și caută o identitate reală sau de fațadă, frustrările și ranchiuna violentă, interesele geopolitice și șantajul din subconversația diplomatică alcătuiesc, împreună cu ambiguitatea ca practică politică a lumii ex-comuniste, un scenariu din cele mai confuze.

Ca și în fosta Iugoslavie, pe malurile Nistrului oamenii mor fără măcar să poată avea iluzia eroismului sau a sacrificiului... Muribund, comunismul nu poate sfîrși decît așa cum a viețuit: degradînd valorile existenței și moartea într-o derizorie tragedie.

A.C.

"Vom lupta și vom câștiga acum."

pag. 1

opoziția nu putea face decît figurație. Cum nu se mai poate remedia nimic, este necesar ca măcar numărul observatorilor internaționali să fie mai mare și ca aceștia să vină măcar cu o săptămîină mai devreme, pentru a se acomoda cu realitățile românești, să fie îndrumați în special în mediul rural și nu, cum s-a întîmplat la precedentele alegeri, doar în București și în marile orașe." Convenția Democratică a făcut apel insistent la toate guvernele democratice și organismele internaționale și s-au obținut promisiuni ferme în acest sens, a precizat Corneliu Coposu.

Sigur că primejdiile acestei campanii electorale sînt evidente, în măsura în care puterea controlează prin securitate și administrație orice manifestare publică în țară. Există un poem care circulă în țară, a spus Emil Constantinescu. Se numește "Hanibal" și, după ce sînt enumerate toate uriașele mijloace de care dispune generalul cartaginez, încheie: "Și n-a învins!..."

BASARABIA.

Emil Constantinescu socotește că situația din Republica Moldova este prezentată deformat pentru că se pleacă de la o analiză parțială și nu de la întregul context, care are mai multe aspecte: istoric, etnic, politic, și strategic. Numai luînd în considerare toate aceste componente putem avea o imagine asupra realității. Istoric, drepturile României asupra Basarabiei sînt clare și consfințite prin tratatele de la Trianon și prin Carta Atlantului. Pactul Stalin-Hitler, nu numai că a răpit României acest teritoriu, dar, printr-o manevră cinică, partea de nord, Bucovina, și partea de sud au fost alipite Ucrainei și în același timp s-a operat la est de Nistru o "Republică Moldova". Etnic, românii reprezintă populația majoritară și orice discuție despre o limbă și o etnie "moldovenească" e pură aberație. În Occident sînt mai puțin cunoscute deportările masive de basarabeni în Siberia și sudul URSS-ului și implantările masive, în această zonă, mai ales ca nomenclaturisti, a rușilor. Aspectul politic este în centrul înțelegerii de pe Nistru: este lupta între cei care doresc distrugerea structurilor comuniste și cei care vor menținerea lor. În acest sens, trebuie știut ca alături de Smîrnov luptă români, interesați în menținerea vechilor structuri. Strategic, este cunoscut interesul Rusiei de a avea ieșire la Marea Neagră, ca și la Mediterana, și dorința de a înconjura Ucraina cu o zonă, care poate avea, la un moment dat, importanță militară.

"Convenția Democratică, a declarat Emil Constantinescu, este împotriva oricărui încercări de dobîndi teritorii pe care nu le-am avut, sîntem pentru consultarea poporului, pentru unire cît mai repede posibil, pentru că aceasta este calea firească, și pentru

asigurarea drepturilor tuturor minorităților naționale, poziție foarte clară pe care o avem și o practicăm în România."

MONARHIA

"Oricine dorește să joace în România un rol politic trebuie să se pronunțe clar asupra problemei monarhice, neechivoc, răspunsul trebuînd să fie același în țara ca și în străinătate.

Este o problemă istorică și politică. Toată istoria României a fost legată de voievozi în timp ce instituția republicană, la noi, este legată exclusiv de comunism, iar trecerea de la monarhie la republică, în 1947, s-a făcut ilegal și brutal. Există trei atitudini în abordarea problemei monarhice: respingerea ideii de monarhie, cum se face în actuala Constituție a României; punerea între paranteze a istoriei din ultimii 47 de ani; luarea în considerare a acestor decenii, cu modificările intervenite în mentalitatea oamenilor și perturbarea conștiințelor în perioada de crunță represiune a acestor 47 de ani.

Dacă voi fi ales președinte, va trebui să jur pe Constituția actuală a României, ceea ce nu înseamnă că o viitoare Constituție nu va trebui să ia în considerare noua realitate politică, instalată în urma alegerilor din 27 septembrie. A considera o constituție valabilă pentru vecie este o aberație comunistă. Luînd în considerare voința Majestății Sale de a fi un factor de conciliere, un referendum în momentul de față în România ar fi o încercare demagogică de compromitere a acestei instituții și a personalității regelui. Cum este și recenta propunere a Regelui Mihai drept candidat la alegerile prezidențiale, un non sens, care nici nu merită să fie comentat. (...)

Referendumul, prin care s-a aprobat Constituția, a fost neclar și fără o informare prealabilă corectă. În România, problema este cea a schimbării mentalităților și aceea de a recupera istoria. Sîntem un popor care a fost lipsit de istorie. În cadrul acestei recuperări, trebuie să se refacă și imaginea

acestei instituții, printr-o prezentare obiectivă, nu una hagiografică, în care să fie întoarsă pe dos limba de lemn. Abia atunci se poate discuta și oamenii își pot exprima părerea în cunoștință de cauză. Acestea toate trebuie să se desfășoare în condiția prezenței în țară a Regelui Mihai."

VIZIUNEA POLITICĂ

Temeiul viziunii politice a candidatului Convenției, ca și cel al programului propus de aceasta este moral. De altfel, a declarat Emil Constantinescu, nu poate practica o alta politică și nu crede că există incompatibilitate între politică și morală. În funcție de atitudinea politicianilor față de idei, față de instituțiile fundamentale, ei se împart în două categorii: cei care înțeleg, prin toată activitatea lor, să servească instituțiile și cei care se servesc de instituții pentru a-și mări popularitatea. Istoria noastră a demonstrat ca a fi bun și moral este și eficient politic. Cei care rămîn în istorie sînt cei care au optat pentru istorie și nu pentru propriile lor interese.

Temeiul reconcilierii naționale este adevărul, valorile creștine. Trebuie să se facă distincție între cei care au comis fapte bune și cei care au comis abateri morale. Conștiința greșelii și mărturisirea ei, în ce privește pe cei din urmă, implică iertarea. Din păcate, forța negativă a celor dintii stă în gravitatea greșelilor săvîrșite.

"Atît revolta din 1989, cît și vizita de Paști a Regelui Mihai, au arătat că, în istoria noastră, nu rentează pașii mici și că, uneori, mari evenimente emoționale pot să mute conștiința și gradul de înțelegere al oamenilor. Sînt optimist pentru că modificările așteptate se vor produce rapid în condiții de democrație reală."

A fost întrebare cum ar reacționa, ales președinte, dacă ar fi pus în fața unei contestații. "Dacă s-ar repeta Piața Universității, m-aș retrage, dacă s-ar organiza o nouă mineriadă, nu aș ceda."

pag. 7

Vizita delegației Convenției Democratice, alcătuită din președintele ei, CORNELIU COPOSU, candidatul la președinție EMIL CONSTANTINESCU și șeful campaniei electorale a Convenției, ILIE PĂUNESCU, în Olanda, și Belgia - care a precedat-o pe cea din Franța - a fost organizată de Uniunea Europeană Creștin-Democrată. În Olanda, unde Partidul Creștin-Democrat este partid de guvernămînt, s-au întîlnit cu președintele acestuia, cu primul ministru, președintele camerei inferioare, cu specialiști în agricultură, mediul rural și problemele agriculturii reprezentînd unul din centrele de interes ale campaniei electorale și ale programului de guvernare al C.D. În Belgia, delegația s-a întîlnit cu grupului creștin-democrat din Parlamentul European, cu primul ministru, cu ministrul apărării.

Vizita în Franța a fost prilejuită de participarea Rectorului Universității din București, Emil Constantinescu, la o întrunire pe probleme de învățămînt la UNESCO. Întîlnirea cu Federico Mayor, Directorul General UNESCO, a prilejuit decizii importante, ca înființarea unei catedre de ecologie la Universitatea din București, a unui institut european de cercetări interdisciplinare. În fine, tricentenarul Universității din București, din 1994, va căpăta, prin implicarea UNESCO-ului, o dimensiune europeană. Partea politică a vizitei în Franța a fost organizată de CDS și de adjunctul Departamentului Externe al CD, ALEXANDRU HERLEA. Cîteva din personalitățile politice franceze cu care delegația a avut contacte: președintele Senatului, Alain Poher, ministrul comerțului exterior, Bruno Durieux, fostul prim ministru Raymond Barre, președintele grupului RPR, Bernard Pons, François Bayron, secretar general UDF, senatorul Jean Pierre Fourcade, Bernard Bosson, secretar general al CDS, Alain Madelin, vice-președinte al UDF, Benoit Laurent Hablot, vice-președinte al fundației Europene pentru Economie, Cristian Ronyer, Directorul direcției Europa Centrală și Orientală de la Quai d'Orsay, ș.a.

În 22 iulie, invitată de Partidului Conservator, delegația a făcut o vizită de o zi la Londra.

POLITICA EXTERNĂ

Consultările directe cu responsabilii occidentali vor fi continuate în august cu o vizită a unei delegații a Convenției în SUA și în Germania. Programul economic și politic al Convenției este marcat de viziunea democrat-creștină, care implică relații și colaborare cu partidele de aceeași orientare din Europa Occidentală. Deschiderea către Occident a fost succint formulată de Emil Constantinescu: *"vrem să fim în estul Occidentului și nu granița vestică a lumii neo-comuniste"*.

EXILUL

"Așa cum noi nu facem nici un fel de distincție între românii din țară și cei din străinătate, nu cred că această distincție trebuie să fie făcută de cei din exil. Ei trebuie să se simtă români și să apere interesele României fără a fi invitați să o facă. Poate că cea mai criminală politică a puterii a fost de a-i separa pe românii din țară și din străinătate."

În perspectiva campaniei electorale, Emil Constantinescu, adresându-se românilor din afara granițelor țării, a spus: *"Nu este de-ajuns să fiți de acord cu noi, trebuie și să luptați alături de noi. Ce puteți face? Să vă convingeți părinții, rudele din țară să opteze pentru democrație și, în al doilea rând, cei care au pașaport românesc să voteze, fiindcă de voturile dstră depinde, cel puțin un senator al Convenției."*

*

Conferința de presă la Senat s-a bucurat de o participare numeroasă. Răspunsurile, limpede structurate și ferme, au trezit interesul, multiplicând întîlnirile și interviurile unui periplu și așa foarte dens în contacte. În sală se aflau ziariști de la "Le Monde", "Libération", Agence France Presse, reprezentanți ai unor organisme umanitare și mulți români, care au revenit seara, în rue Ribera. Întîlnirea, la sfîrșitul căreia și-a făcut cunoscută prezența și primarul Săpînței, Teodor Ștefca, a fost marcată de sinceritatea, luciditatea politică, seriozitatea, dezinteresul personal al celor doi oaspeți, Emil Constantinescu și Corneliu Coposu, care, deși în plin maraton diplomatic european, au răspuns întrebărilor - din păcate, nu totdeauna pertinente - cu o disponibilitate impresionantă.

Gazda, Mgr. Gh. Surdu, coleg la liceul din Blaj și apoi de închisoare cu Corneliu Coposu, umpluse curtea de scaune și bănci, organizînd întrunirea sub cerul liber, fiindcă nici o încăpere a Misiunii nu-i putea cuprinde pe participanți. Aceștia din urmă s-au risipit cu greu, seara tîrziu.

Am auzit o țărancă bătrînă din Făgăraș, pribeagă la Paris, spunîndu-i președintelui - cum ne-a rugat dl. Coposu să ne adresăm lui Emil Constantinescu - *"Să v-ajute Dumnezeu, să ne putem întoarce și noi să ne lucrăm pămîntul..."*

A.C.

ZONA DE COOPERARE ECONOMICĂ
A MĂRII NEGRE

La 25 iunie a.c., reprezentanții la nivel de șefi de state și guvern a 5 țări riverane la Marea Neagră - Turcia, Rusia, Ucraina, Bulgaria, România - și ai altor țări vecine - Grecia, Armenia, Azerbaidjan, Albania, Moldova (a șasea - Jugoslvania - fiind exclusă din cauza embargoului impus de ONU) au semnat la Istanbul o declarație privind crearea unei zone de cooperare economică, zisă "a Mării Negre", pe scurt C.E.N.

În declarația de intenții, această zonă se vrea un fel de piață comună, cu o populație de 400 de milioane, care să promoveze liberul schimb al mărfurilor și serviciilor, al capitalurilor, ca și înființarea de societăți mixte.

Întrucît detalii organizatorice importante nu au fost comunicate presei (de altfel e de presupus că nici nu au fost stabilite sau schițate în mod definitiv), nu putem face decît cîteva comentarii asupra unor aspecte ce pot fi deduse ca relativ transparente la prima vedere.

Este clar că Turcia dorește să se întărească economic într-o zonă de prefaceri economice, încercînd, totodată, să renască, în altă formă, o influență pe care a avut-o cu un veac în urmă. Nefiind încă admisă în Piața Comună, Turcia încearcă astfel să contrabalanseze ponderea iraniană în Orientul apropiat. Nefiind avansați în probleme de tehnologie modernă și de vîrf, turcii pot servi, pentru celelalte țări, drept agenți de intermediere comercială, dar și de mici comercianți întreprinzători, care au început deja să se fixeze în România, Bulgaria și ex-URSS. Azerbaidjanul, de limbă turcă și musulman, interesează în mod particular Turcia, inclusiv pe plan politic. Turcia este, în același timp, lipsită de resurse energetice și speră să obțină mai ieftin petrol din Azerbaidjan și Rusia, contra unor produse manufacturiere care lipsesc atîta pe piața ex-sovietică.

Rolul Rusiei în această inițiativă pare a fi acela de moștenitoare a fostului imperiu sovietic, care încearcă să cîrpească defunctul CAER, într-o formă nouă, și mai ales fără țările ex-socialiste, legate strîns de Comunitatea Europeană (Cehoslovacia, Polonia, Ungaria și ex-RDA), care erau evident cele mai avansate pe plan tehnico-economic în CAER.

Este îndoielnic succesul acestei zone de cooperare economică. Pînă nu se vor identifica adevăratele obiective posibile ale participanților, este dificil a se intra în amănunte. Este însă esențial să subliniem încă de pe acum anumite aspecte ce se

conturează.

Pe plan economic, toate țările ex-socialiste au, în realitate, nevoie de Occident: credite, tehnologii, piețe de desfacere pentru plata datoriilor și a viitoarelor credite, cumpărarea de materii prime (în special petrol). Schimburile economice interzonare sunt, evident, utile, dar nicidecum esențiale pentru ieșirea din marasmul ex-comunist. Rusia are stringenta nevoie de valută pentru plățile sale externe și e greu să se creadă că va dispune de petrol pentru țările din zonă, cînd acesta este principala sa resursă de devize. De aceea, speranțele țărilor mici (România, Bulgaria, Moldova, Albania) că noua zonă economică le va rezolva problemele nu par a fi realizabile.

Sunt multe țări care, pe plan politic, nu erau în situația de a refuza participarea lor, chiar dacă pe plan economic știu că nu vor avea de cîștigat mare lucru. Mă refer la Moldova și Armenia, aflate în plin război civil, iar bunăvoința Moscovei le poate fi favorabilă. Ucraina vrea să se impună politic, în ciuda Moscovei, și n-are decît de cîștigat politic din prezența ei la această zonă economică.

În ce privește România, ambiguitatea puterii este prea străvezie pentru a ne înșela. Neacceptată, în actuala sa configurație politică, de Comunitatea Europeană și de Occident în general, România continuă sa graviteze în jurul intereselor Moscovei, unde democrația, transparența și echitatea politică internațională (există oare ?) sunt departe de ceea ce unele medii (în special americane) încearcă să se convingă.

Nu credem că poate dăuna țării noastre participarea la o zonă economică oarecare. Dar nu putem crede că zona Mării Negre poate constitui o alternativă la Comunitatea Economică Europeană. Numai accesul României la Piața Comună, în viitor, îi poate asigura prosperitatea economică și progresul social, cînd adevărata democrație va fi în România.

Este de așteptat, totodată, ca propaganda oficială de la București sa prezinte apartenența la noua zonă economică a Mării Negre drept un mare succes economic și politic. Nimeni însă nu trebuie să se lase înșelat. Rezultatele economice ce vor decurge vor fi reduse și lente, iar dependența de Moscova se va intensifica, atîta vreme cît neo-comunismul va continua să guverneze la București.

Prof. dr. D.F. Lăzăroiu

ABONAȚI-VĂ LA LUPTA

PENULTIMA ORĂ

În 18 iulie a avut loc întrunirea Delegației permanente a P.N.L., la care trebuie desemnat candidatul partidului la alegerile prezidențiale. Candidatul surpriză desemnat de partidul dlui Radu Câmpeanu este Regele Mihai. S-a făcut precizarea, în treacăt, că acesta încă n-a fost consultat.

Profitând de prezența la Paris a dlui Corneliu Coposu, l-am rugat să ne spună opinia domniei sale despre noua ispravă a câmpeniștilor. Iată răspunsul dlui Corneliu Coposu:

"Găselnița de ultimă oră a fracțiunii liberale este o diversiune ieftină, inventată probabil de divizia D, prin care se urmărește, pe de-o parte demonetizarea prestigiului monarhiei și, pe de altă parte, contracararea candidatului Convenției Democratice. Știu perfect de bine că această candidatură este în contradicție cu legea pe care au votat-o chiar ei și mai știau că Regele Mihai, care are dreptul să-și ocupe tronul, nu se va preta la această înscenare electorală de gen îndoielnic."

Iată și comunicatul Casei Regale:

"... M.S. Regele Mihai ar lua în considerație inițiativele organizațiilor spirituale, civice și politice ale țării care ar conduce la o largă înțelegere, permițând întoarcerea sa ca suveran în fruntea statului, în respectul legilor și al reconcilierii civile"....

□

Într-un scurt interviu publicat de revista "22" (7-22 iulie), Nicolae Manolescu consideră că, acel capital electoral pe care l-a strâns ca virtual candidat, "trebuie pus la dispoziția Convenției Democratice și a candidatului unic pe care și l-a ales. Am

primit o invitație din partea organizației PAC Timișoara de a participa împreună cu Emil Constantinescu la întâlnirea cu publicul timișorean, cu ocazia

deschiderii campaniei electorale. Am acceptat cu plăcere invitația și cred că Emil Constantinescu și cu mine vom fi la Timișoara cât de curînd."

Exemplară atitudine de loialitate, din care lumea politică românească - din exil sau din țară - are de învățat.

SOULTZMAT 92

6 iunie, pașnicul sat alsacian Soultzmat, pelerinajul anual la cimitirul ostașilor români căzuți în primul război mondial. Manifestare tradițională inițiată în 1981 de entuziastul Remus Radina, susținut ulterior de Cicerone Ioanițoiu și Asociația Foștilor Deținuți Politici. Ca pentru un pelerinaj de întristare, și cerul a fost mohorit, ploaia oprindu-se doar în timpul serviciului religios, ținut lângă marea cruce construită din gândul și cu sprijinul casei personale a Reginei Maria. Au slujit 4 preoți ortodocși și unul greco-catolic, veniți din Franța și Belgia. Pomenirea, ca și în trecut, s-a făcut pentru toți cei căzuți pentru țară.

Dacă în 1986 a participat și Regele Mihai, iar în anii următori a fost reprezentat de una din principese, anul acesta a fost împiedicată vizita programată din pricina unui dezechilibrat care a trimis familiei regale o scrisoare de amenințare cu moartea. Grădina lui Dumnezeu e mare.

Au fost peste 200 de persoane, venite din Franța, Germania, Italia, Elveția și Belgia. A fost un senator al departamentului Rinul-de Sus, o delegație a municipalității din Soultzmat și preotul catolic al comunei. A venit, neinvitat, și consulul român din Paris. Să fie o sinceră dorință de apropiere ?

A vorbit senatorul Pierre Chillé, emoționant, făcînd apropierea dintre "România și Alsacia, pămînturi de trecere pentru invadatori, dar România a cunoscut și exterminarea", după care a mărturisit că, văzînd România pornită pe calea democrației, se simte reconfordat în lupta sa pentru Europa. A mai vorbit părintele Gh. Surdu, care a făcut un apel la ajutor pentru refacerea țării, și Ticu Dumitrescu, președintele AFDPR, salutînd exilul românesc.

Apoi, tradiționalul pic-nic s-a desfășurat sub corturi, pauza de ploaie luase sfîrșit

RODNICIA DUHULUI

Preotul greco-catolic Gh. Surdu își termina în 1945 facultatea de teologie de la Strasbourg, devenind al doilea român care obține titlul de doctor al acestei școli. Venind apoi la Paris, a înființat Misiunea Catolică Română și, după ce cu multe eforturi s-au strîns fonduri, a fost cumpărată o proprietate, s-au amenajat o biserică și un cămin de studenți. După care a plecat în țară ca să aleaga ucenici. Dar securitatea l-a arestat și chinuit în opt ani de temniță, nemaiavînd dreptul să iasă din țară.

Anul trecut, la apelul Cardinalului Parisului, părintele Surdu a revenit în capitala Franței spre a-l înlocui pe Mgr. Gh. Cosma, pensionat de vîrstă și

sănătate. Astfel a devenit rector al citoriei sale din 1945. Pentru viața sa exemplară, Sfîntul Scaun i-a acordat diploma de Prelat de Onoare. Între timp, neobositul duhovnic a întocmit o lucrare monumentală de 500 de pagini, intitulată "Corpul lui Christos după Sf. Augustin" și a trimis-o Centrului de Studii Religioase de la Sorbona. După mai puțin de 4 luni a venit răspunsul: Comisia științifică i-a acordat titlul de "diplomat al secției Științelor Religioase".

La aproape 80 de ani, tîmărul Monsenior dr. Gh. Surdu, diplomat al Sorbonei, este dovada exemplară a duhului care rodește în credință și speranță.

IARTĂ-I, DOAMNE, CĂ NU ȘTIU CE FAC !

Deci, Sinodul Bisericii Ortodoxe Române a decis canonizarea a 14 sfinți, aleși din martirii din trecut ai neamului nostru. Este un act de dreptate, o aducere aminte fiind vorba de un trecut mai îndepărtat. Dar e ciudat că memoria Sinodului n-a reținut pe nimeni din morții pentru credință, uciși de comunism. De pildă, Mitropolitul (ortodox) al Moldovei, IPS Irineu Mihălcescu, torturat și asasinat de dictatura pentru a cărei prosperitate se rugau ierarhii noștri ortodocși. Sau Mircea Vulcănescu și cîți alții dintre sutele de mii de victime ale celor fără niciun Dumnezeu.

Sinodul Ortodox a păcătuit în 1948, nerespectînd regula "să nu iei bunul altuia", cînd și-a însușit lăcașurile de cult și toate bunurile Bisericii Unite Române spre a face plăcere Dictaturii atee. Sinodul păcătuiește mai departe astăzi cînd nu înapoiază "bunul altuia" în ciuda restabilirii legale Bisericii Unite. Sinodul Ortodox s-a compromis menținînd după Revoluție în fruntea Bisericii un om care, după Timișoara, susținea telegrafic pe unul dintre cei mai odioși dictatori, dărîmător de biserici (ortodoxe).

Să nu fie cu păcat, dar mă gîndesc: Patriarhul, tolerat de Sinod, se duce pe 2 iulie la Putna, unde a fost de Paști Regele, unde, din înțîmplare, vine și Marele Zîmbitor; Sinodul ocolește victimele regimului ai cărui exponenți sînt și astăzi în fruntea țării. Sinodul nedreptățește Biserica Greco-Catolică, bucurîndu-i pe cei care predică "oprirea catolicismului la granițele de apus". Oare, nu cumva Sinodul ne pregătește o nouă campanie electorală în care șeful Bisericii Ortodoxe Române să îndemne credincioșii, în biserică, la alegerea candidatului preferat de el, ca în 1990, fapt unic în istoria bisericilor creștine din țările eliberate de comunism ?

Șerban Demetriu
(un ortodox rușinat)

**NUMĂRUL URMĂTOR AL
REVISTEI VA APARE LA 7
SEPTEMBRIE 1992**

TARIF D'ABONNEMENT ANNUEL

En Francs Français:		En d'autres monnaies, le tarif est majoré des frais bancaires d'encaissement comme suit. DEM 100 - CHF 90 - GBP 35
FRANCE	FRF 250	
EUROPE	FRF 300	
Par avion :		
AMERIQUE		
AMERIQUE DU NORD	FRF350	USA 60 ou équivalent
ISRAEL		
AMERIQUE DU SUD		
ASIE	FRF 450	USA 70 ou équivalent
AUSRALIE		
125 Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud-France		
Tel. (33-1) 46020540 Telefax (33-1) 46 02 14 37 - Tlx 633520 F		
Commission Paritaire N° 65481 - CCP. : 11 341 71 A Paris		

ROUMANIE : Le parti national libéral quitte la Convention Démocratique

Extraits de l'article publié dans RFE/RL - JUIN 1992 par Michael Shafir .

Au cours de la surenchère, pour augmenter ses propres chances ainsi que celle de son parti dans les élections présidentielles et parlementaires à venir, le chef du Parti National Libéral (PNL) Radu Campeanu a fait sortir son parti de la Convention Démocratique de l'opposition. L'ambition personnelle semble avoir joué un rôle important dans ce mouvement étant donné que Campeanu a vu sa candidature à la présidence menacée par des rivaux de la Convention. De plus sa décision d'exploiter pour des buts électoraux le sentiment persistant anti-Hongrois qui existe dans certaines parties de la population pouvait difficilement être rendu effectif à l'intérieur d'une organisation qui incluait la Fédération Démocratique Hongroise de Roumanie. La décision de Campeanu de quitter la Convention a engendré des défections au PNL et un réaligement des transfuges avec la Convention.

Conformément à la conviction souvent constatée de son chef Radu Campeanu, que l'opposition devrait participer au Gouvernement, le PNL, à l'automne 1991 rejoignit la coalition dirigée par le Premier Ministre Théodor Stolojan et devint ainsi un partenaire du Front du Salut National (FSN) (qui à ce moment là était encore uni). En même temps il continua à être un membre de la Convention Démocratique qui obtint de très bon scores aux élections locales de 1992.

Le 11 avril 1992 cependant, le conseil dirigeant du PNL approuva une résolution proposée par Campeanu : quitter la Convention Démocratique. Tenant compte d'une possible réaction négative de certaines catégories de l'électorat qui pourraient accuser le PNL de détruire l'unité de l'opposition démocratique si peu de temps après sa performance encourageante aux élections locales, la résolution évita de constater clairement que le PNL quitterait la Convention.

Alors que la décision de continuer

séparément ou en alliance pour les élections législatives à venir fut laissée aux branches locales du parti, la résolution proposa que le PNL, avec les deux autres partis "historiques" de Roumanie (notamment le Parti National Paysan - chrétien et démocratique (PNP-CD) et le Parti Social Démocratique de Roumanie (PSDR) mettent au point une alliance séparée. Il fut proclamé que cette nouvelle alliance serait ouverte également à d'autres partis pas nécessairement cependant à tous les partis qui voudraient s'y joindre ; la Fédération Démocratique Hongroise de Roumanie (FDHR) par exemple serait exclue pour une raison de principe. Qui plus est, pour que d'autres partis puissent se joindre à la nouvelle alliance ils auraient à reconnaître la primauté des trois partis historiques. En d'autres termes ceux qui s'y joindraient auraient à accepter les décisions prises par les membres fondateurs de l'alliance.

A un examen plus attentif cependant, il apparaît clairement que comme la direction du PNL l'envisageait, même cette nouvelle alliance ne serait rien de plus qu'une intention de collaboration dans le Parlement dans le but d'être élu, étant donné que chaque parti se présenterait à la législature avec des listes séparées.

La motivation de Campeanu

Campeanu, qui devint chef du PNL après son retour de France suite à la chute de Ceausescu, avait posé sans succès sa candidature à la Présidence en mai 1990. Il n'avait été d'accord qu'avec réticence pour la mise en place de la Convention, et avant les élections locales, avait prédit que l'alliance ferait moins bien qu'elle ne l'aurait fait dans le cas où ses membres se seraient présentés sur des listes séparées. Le PNL avait de loin le plus grand nombre de candidats (près de 250) se présentant sur des listes séparées de celles de la Convention mais, seulement les premiers d'entre

eux parvinrent à être élus. Cependant, après les élections, Campeanu n'hésita pas à proclamer que les succès enregistrés par l'alliance étaient principalement dus au PNL qui, dit-il, avait agi comme la "locomotive" de la Convention tout entière.

Les partis les plus importants parmi cette Convention dit-il étaient les trois partis historiques, qui avaient de profondes racines dans l'histoire de ce pays" contrairement selon Campeanu, a des formations telles que le Parti de l'Alliance Civique (PAC).

L'attaque de Campeanu contre le PAC allait de paire avec l'attitude méprisante qu'il avait affichée à son égard avant même qu'il ne devienne un parti politique en juillet 1991.

Le PAC fut attaqué en mars 1992 par le secrétaire général du PNL Sorin Botnaru (un ancien membre du FSN, qui avait fait défection et était devenu l'un des collaborateurs les plus proches de Campeanu).

Ce qui semblait avoir déclenché les attaques renouvelées contre le PAC était l'annonce faite par le Président du PAC Nicolae Manolescu en décembre 1991 qu'il avait l'intention d'être candidat à la Présidence. Campeanu qui avait probablement entretenu l'espoir de jouer ce rôle comme seul candidat de la Convention Démocratique, réagit instantanément en faisant apparaître clairement que la candidature de Manolescu n'était pas soutenue par la Convention dans son ensemble. Un autre candidat potentiel représentant la Convention, le chef du PNT-CD, Ion Ratiu fit de même.

Dans ce qui représentait clairement bien moins qu'un compliment à l'égard de Campeanu et de Ratiu, Manolescu dit que ceux qui avaient échoué contre Iliescu en mai 1990 " ne devraient pas faire l'erreur de se présenter de nouveau" mais ajouta que

Suite page II →

certaines "personnalités de transition" avaient "perdu à tel point leur sens des réalités qu'elles pouvaient imaginer que leur rôle continuerait pour toujours".

Si l'attaque de Campeanu contre le PAC n'était pas une surprise totale, son action contre le FDHR en fut une. En mai 1990, à la suite d'un accord tacite avec la direction du FDHR, l'électorat hongrois de Transylvanie avait voté en masse pour Campeanu lors des élections présidentielles et, le candidat du PNL fit bien mieux dans des régions avec d'importantes populations hongroises que d'ailleurs dans le pays. Les élections locales de février 1992 démontrèrent cependant que les tensions inter-ethniques entre Roumains et Hongrois pouvaient encore jeter une grande ombre sur la politique roumaine. Dans certaines villes importantes de Transylvanie le Parti extrémiste nationaliste anti-hongrois, le Parti de l'Unité Nationale Roumaine (PUNR) enregistra certains succès relatifs. Campeanu semble avoir conclu que cette situation offrait une occasion unique à son parti. Le PUNR était largement considéré comme une formation "régionale" avec un fort soutien en Transylvanie mais relativement peu ailleurs. Le PNL en revanche pouvait affirmer qu'il était un parti "de toute la Roumanie", d'autant plus que, depuis octobre 1991 il était devenu une partie de la coalition nationale au pouvoir. Campeanu fut près à adopter une position nationaliste anti-Hongroise qui n'était pas sans rappeler celle du Front en général et de l'aile associée à Petre Roman en particulier.

En mai 1992 Campeanu semblait avoir oublié toutes ses autres accusations contre la Convention. La "raison de notre séparation de la Convention Démocratique", dit-il, fut l'insistance des autres partis de l'alliance pour se présenter aux élections parlementaires à venir sur des listes communes avec le FDHR.

Réactions

Campeanu était certainement conscient que ces propositions seraient inacceptables pour les autres membres de la Convention Démocratique. En effet, séparément ou au cours de déclarations conjointes, les autres membres de la Convention n'avaient laissé aucun doute sur leurs intentions de garder la structure existante en place. Juste avant le rassemblement du forum des libéraux, la Convention Démocratique en appela à la délégation permanente pour sauvegarder l'unité de l'opposition. Comme il était constaté dans l'appel, cela signifiait présenter des

listes communes aux élections parlementaires à venir et un candidat unique aux élections présidentielles.

Dans son propre parti, la décision de Campeanu de quitter la Convention causa un certain nombre de défections.

Un groupe d'anciens membres éminents du PLN s'opposa à la politique de Campeanu et protesta contre son intention de quitter la Convention.

Le 11 mai, le groupe et l'Aile Jeune du Parti National Libéral (AJ-PNL), le rival par excellence du PNL sous la direction de Campeanu, annoncèrent qu'ils avaient décidé de fusionner sous le nom Alliance Libérale. L'Alliance, présenta sa candidature pour se joindre à la Convention Démocratique qui "représentait la perspective libérale à l'intérieur de l'opposition unie."

Perspectives pour l'avenir

Il est difficile d'évaluer l'impact de ces développements sur la future carte politique de Roumanie. La décision du PNL de quitter la Convention Démocratique pourrait ne pas porter les fruits espérés par Campeanu mais l'opposition unie à certainement souffert un revers dont il pourrait lui être plus difficile de se relever qu'il n'y apparaît à première vue.

Qui plus est, le maire de Bucarest Crin Halaicu (un membre du PNL, qui avait été élu sous l'étiquette de la Convention Démocratique) fit récemment paraître un document incriminant une société de construction dirigée par Patriciu et l'accusant de fraude. Patriciu fut contraint de démissionner à la suite du scandale. La publication de ce document à ce moment particulier n'était probablement pas le fruit d'une coïncidence mais, le scandale n'est guère de nature à promouvoir la cause de la Convention ni celle de l'Aile Jeune du PNL qui surenchérissait pour devenir un membre de l'organisation.

Beaucoup de choses vont dépendre de la personne que la Convention Démocratique choisira comme candidat pour la Présidence et, quand cette décision qui a été inexplicablement retardée, sera finalement prise. A l'exception de Manolescu, d'autres candidats en liste sont Ratiu qui est un dirigeant du PNP-CD et le chef du PSDR, Sergiu Cunescu.

Le choix final pourrait s'avérer ne porter sur aucun des trois candidats en liste mais sur un candidat de compromis nommé afin de préserver l'unité. En effet, l'Alliance Civique (qui est proche mais tout de même différente du PAC) annonça fin mai qu'elle soutenait la nomination du

Professeur Emil Constantinescu, qui est recteur de l'Université de Bucarest, comme le candidat de la Convention à la Présidence. On se demande à nouveau si un tel compromis pourra augmenter les chances de l'Alliance de placer cet homme au Palais de Cotroceni, le siège de la Présidence roumaine.

Entre temps, les spéculations sont allées bon train au sujet de l'accord entre le Président en titre Ion Iliescu et Campeanu. Selon les rumeurs la décision de Campeanu de se retirer de la Convention est venue à la suite d'un arrangement avec Iliescu selon lequel Campeanu deviendrait Premier Ministre dans le cas où Iliescu obtiendrait un second mandat. Comme il fallait s'y attendre, Campeanu a formellement démenti ces dernières informations. D'autres sources affirment savoir que l'arrangement entre Iliescu et Campeanu fournirait à Campeanu la certitude d'une élection à la seconde position dans la hiérarchie de l'Etat - nommément, en temps que Président du Sénat. Les rumeurs furent cependant assez persistantes pour que, Petre Roman, le rival d'Iliescu attaque le PNL dans son discours devant la Convention Nationale du FSN à la fin mars, accusant le PNL d'opportunisme et Campeanu de "jouer le jeu d'Iliescu".

Naturellement, ces affirmations ouvrirent largement la porte aux spéculations au sujet d'une coalition possible entre la Convention Démocratique et l'aile de Roman après le scrutin.

La publication des conclusions de la commission d'enquête qui avait enquêté au sujet de la corruption du Gouvernement sous Roman, fut faite en mai et semble incriminer Roman personnellement; entre temps cependant cette publication a rendu une coalition entre Roman et la Convention, une option très peu probable pour cette dernière. Quant à Campeanu il y a eu récemment dans la presse Indépendante certaines spéculations selon lesquelles le PNL pourrait choisir un autre candidat pour les élections présidentielles. Campeanu, selon ses prospectives, aurait compris que sa décision de quitter la Convention avait fait baisser sa popularité; et, tandis que d'autres candidats du PNL ont peu de chance de faire mieux, on dit que les chances de Campeanu pour occuper une haute charge sous Iliescu augmenteraient s'il s'abstenait de se présenter contre lui.

(le 27 Juin la Convention a désigné comme candidat le Professeur Emil Constantinescu).